

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

સત્રાન્તપરીક્ષા, નવમ્બર્-દિસમ્બર્-૨૦૧૬

કક્ષા- શાસ્ત્રી-૩ (SEM-5)	પ્રશ્નપત્ર-૩	ગુણા: - ૭૦
વિષય:- અર્થશાસ્ત્ર	(GE-3.5.5)	સમય: - ૧૧ ત: ૦૨
દિનાઢ્ઢક: - ૨૬/૧૧/૨૦૧૬	સન્દર્ભગ્રન્થ: - ભારતીય અર્થતંત્રની કેટલીક સમસ્યાઓ	

પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (૧૫)

- (૧) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીનું મહત્વ સમજાવો.
- (૨) ભારતમાં વસ્તીવધારાની આર્થિક અસરો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૨૦)

- (૧) ભારતમાં નીચી ખેત ઉત્પાદકતાનાં કારણો જણાવો.
- (૨) ભારતમાં જાહેર સાહસના ઉદ્દેશો જણાવો.
- (૩) ભારતમાં જન્મપ્રમાણને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- (૪) ભારતમાં મરણદરને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૩ ટૂંકનોંધ લખો (ચારમાંથી બે) (૧૦)

- (૧) ખેત ઉત્પાદકતા વધારવા સિંચાઈનો ફાળો.
- (૨) ભારતમાં ગૃહ અને નાનાં ઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવો.
- (૩) મજૂર વર્ગના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.
- (૪) સંસ્કારની વસ્તીનીતિ.

પ્રશ્ન-૪ એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ દસ) (૧૫)

- (૧) ભારતમાં નીચી ઉત્પાદકતાનાં કારણો કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (૨) ઘઉંમાં કઈ કઈ જાતોનું ઉત્પાદન થાય છે ?
- (૩) ભારતએ કેવો દેશ છે ?
- (૪) હેક્ટરદીઠ જમીનની ઉત્પાદકતાનું સૂત્ર જણાવો.
- (૫) સ્વાયત્તતા એટલે શું ?
- (૬) ખાતા દ્વારા સંચાલનમાં શેનો શેનો સમાવેશ થાય છે ?
- (૭) કયા ઉદ્યોગોમાં રોકાયેલા શ્રમિકો સંગઠિત ન હોવાથી તેમનું શોષણ થાય છે ?
- (૮) ભારત જેવા ખેતીપ્રધાન દેશમાં આવક અને રોજગારીમાં સ્થિરતા લાવવા શું કરવું જરૂરી છે ?

(૯) ૨૦૦૧ માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી ?

(P.T.O)

(૧૦) ભારતના ૭૦% લોકો જીવન નિર્વાહ માટે શેના પર આધારીત છે ?

(૧૧) ભારતની વસ્તી અમેરિકાની વસ્તીથી કેટલા ગણી છે ?

(૧૨) વસ્તીના પ્રમાણની દ્રષ્ટીએ ભારત કયા નંબરે આવે છે ?

પ્રશ્ન-૫ કોઈપણ બે વ્યાખ્યા સમજાવો.

(૦૫)

(૧) ખેત ઉત્પાદકતા

(૨) ઉદ્યોગીકરણ

(૩) ગૃહ ઉદ્યોગ

(૪) કુટુંબ નિયોજન

પ્રશ્ન-૬ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. (પાંચ)

(૦૫)

(૧) ભારતના લોકોનો મુખ્ય વ્યવસાય શું છે ?

(અ) ખેતી

(બ) નોકરી

(ક) ધંધો

(ખ) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.

(૨) "હાઈબ્રીડ વિજય" જાત કયા પાકની છે ?

(અ) ઘઉં

(બ) મકાઈ

(ક) ચોખા

(ખ) કઠોળ

(૩) જાહેર સાહસોના સંચાલનના સ્વરૂપો કેટલા પ્રકારના છે ?

(અ) એક

(બ) બે

(ક) ત્રણ

(ખ) ચાર

(૪) વસ્તીના પ્રમાણની દ્રષ્ટિએ ચીનનો કયો નંબર છે ?

(અ) ત્રીજો

(બ) ચોથો

(ક) પ્રથમ

(ખ) બીજો

(૫) દુનિયામાં સરકારી ધોરણે કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમને અમલ કરનાર પ્રથમ દેશ કયો છે ?

(અ) ભારત

(બ) ચીન

(ક) પાકિસ્તાન

(ખ) નેપાલ
